

JAAARVERSLAG 2025

KOEPELS, ROLLEN EN DIENSTVERLENING	3
SPEERPUNTEN 2026-2027	4
DOORLOPENDE/JAARLIJKSE ACTIVITEITEN	5
EXTRA ACTIVITEITEN	6
SPEERPUNT RUIMTELIJKE ONTWIKKELING	8
SPEERPUNT MOBILITEIT	12
SPEERPUNT SCHOON, HEEL EN VEILIG	17
SPEERPUNT ARBEIDSMARKT & ONDERWIJS	17
SPEERPUNT SPORT	17
SPEERPUNT PARTICIPATIE EN INSPRAAK	18
SPEERPUNT INTEGRAAL EN TOEKOMSTBESTENDIG WERKEN	23
ONDERNEMEND LEIDEN	
BESTUUR	24
TEAM	26
PARTNERS	27

Tekst: Arja Boon – Manager Stadsbreed

Redactie: Jimmy van der Leeden – Medewerker Strategie en Projecten

Vormgeving: Kordaat

Vertegenwoordigde koepels in Ondernemend Leiden

Welke rollen neemt Ondernemend Leiden aan?

Ondernemend Leiden vertaalt het grotere plaatje naar de Leidse praktijk. De concrete rol van Ondernemend Leiden verschilt per type opgaven en processtap. Zo kan zij haar rol vervullen als platform, verbinder, belangenbehartiger/lobbyist, facilitator, samenwerkingspartner.

● Leden ○ Overkoepelende belangen komen samen in OL ● Samenwerkingspartners

Wat is de dienstverlening van Ondernemend Leiden?

De drie typen dienstverleningen van Ondernemend Leiden

1

Ruimtelijke ontwikkeling

2

Mobiliteit

3

Participatie en inspraak

4

Schoon, heel en veilig

5

Arbeidsmarkt en onderwijs

6

**Integraal en toekomst-
bestendig werken**

Intern

- Opstellen speerpuntenplan 2026-2027
- Opstellen en vaststellen nieuwe UVOK 2025
- Opstellen nieuw monitoring systeem/ jaarverslag 2025
- Werving en begeleiding Stagiars

Informatievoorziening

- Chainels: delen overleg documenten, informatie stukken projecten/opgaves, nieuwsberichten, uitnodigingen
- Onderzoek overgang Chainels naar gedeelde Sharepoint omgeving
- Onderzoek naar het opzetten van een nieuwsbrief om informatievoorziening waar te borgen en uit te breiden
- Nieuwe website Ondernemend Leiden
- Nieuwe website Bedrijvig Leiden
- LinkedIn verbeteringslag: verhoogd aantal posts, likes en connecties.

 Alle activiteiten met een extra belangrijke of bijzondere opbrengst, effect en/of nieuwe werkwijze zijn benadrukt door middel van een duimpje.

Reguliere bestuurlijke overleggen

Opstellen agenda's, opstellen stukken, notulen, uitvoeren opvolgacties

- **Ondernemend Leiden:** 10x fysiek overleg + 5x online
- **Bedrijvig Leiden:** 10x fysiek overleg

Key Region Leiden

- Werkgroep/coördinatiegroep: 6x fysiek overleg
- Stuurgroep: 6x fysiek overleg
- Mede opstellen nieuwe koers, organisatie en profiel interim-manager en nieuwe directeur
- Mede opstellen DNA regioprofiel Leiden e.o.
- Zie extra inzet en resultaat op pagina 10-11.

Regionale Bedrijventerreinenstrategie

- Werkgroep/coördinatiegroep: 6x fysiek overleg
- Stuurgroep: 6x fysiek overleg
- Mede uitvoeren van geüpdatete Bedrijventerreinstrategie

Bedrijfsleven Rijnland

- De voorzitter neemt deel aan Bedrijfsleven Rijnland, een regionaal samenwerkingsverband van VNO-NCW en ondernemersverenigingen uit de Duin- en Bollenstreek, de regio Leiden en de regio Alphen.
- Reguliere overleggen: 4x fysiek overleg
- Bijeenkomsten: 3x fysieke bijeenkomsten/congres
- Bijdragen aan de uitvoering van de Regionale Investeringsagenda (RIA) en aan de positionering van de Regionale Ontwikkelingsmaatschappij Bedrijventerreinen (ROM-B), evenals het MIRT-knooppunt Leiden.

Leids Stimuleringsfonds (LSF)

- Borgen LSF gelden voor vervolprojecten i.s.m. gemeente Leiden
- Opstellen 3 stadsbrede energietransitie projecten via integrale werken wijze i.s.m. diverse teams van gemeente Leiden.

Ondernemersloket gemeente Leiden

In samenwerking met het team Economie heeft Ondernemend Leiden de urgentie voor het (her)openen van het Leids Ondernemersloket geagendeerd en geborgd. Doel hiervan is het verbeteren van de dienstverlening en service van de gemeente voor ondernemers, onder meer op het gebied van:

- vestiging van een bedrijf
- kansen en uitdagingen binnen het ondernemersklimaat
- omgevingsdienst (milieu- en bouwvergunningen, handhaving en toezicht)
- vergunningen
- subsidies
- duurzaam ondernemen
- parkeren
- reclame-uitingen
- evenementen en speciale projecten

Daarnaast heeft Ondernemend Leiden het Ondernemersloket actief onder de aandacht gebracht via diverse communicatiekanalen en tijdens overleggen en bijeenkomsten.

Foto: gemeente Leiden

Leiden&Partners

Rekenkamer onderzoek

- Interview
- Afstemming proces van onderzoek
- Reactie concept rapport
- Bestuurlijke afstemming

Regiokring

- Deelname thema bijeenkomsten (3)
- Input voorbereiding thema's Leids DNA, ruimte vraag Leidse regio

Leidse Gemeenteraadsverkiezingen - voorbereidingen 2026

- Plan van aanpak opgesteld voor editie 2026:
  - verkiezingsdebat
  - manifest
  - mediastrategie
  - afstemming met fracties
- Gesprekkenreeks met alle fracties o.b.v. 10 speerpunten
- Input geleverd voor conceptverkiezingsprogramma's
- Verdiepende afstemming met diverse fracties over:
  - ruimtevraag
  - regeldruk
  - mobiliteit
  - sport en onderwijs
- -Samenvatting gemaakt van conceptpartijprogramma's
  - gedeeld via Chainels
  - besproken in bestuurlijke overleggen
- Input geleverd voor manifesten van:
  - Key Region Leiden
  - VNO-NCW West
  - Bedrijfsleven Rijnland

Representatie en Lobby

Kennismakingstournee nieuwe wethouder Economie en nieuwe Burgemeester:

- Bezoek bedrijventerreinen 26 maart 2025 en 16 juli 2025
- Bezoek wijkwinkelcentra + viering profielen 17 september 2025
- Bezoek bedrijventerreinen en binnenstad "Dag van de Ondernemer" 21 november 2025
- Media artikelen in kranten + LinkedIn

Stadskrant

Leiden
3 april 2025
Week 14, Jaargang 33

Kennismakingsronde Ondernemers ontmoeten wethouder

Wietske Veltman
Wethouder Economie, Kennis,
Sport en Gezondheid

In Leiden begint de toekomst vandaag. En die maken we samen

Mijn eerste weken als wethouder zijn mensen die zich met hart en ziel inzetten voor ondernemers, sportverenigingen. Samen met hen maak ik de toekomst van Leiden. Dat geeft mij energie.

Zo sprak ik met mbo-studenten over en vrienden. Dat is niet niks en gelukkig ook voor ouders. Mentale gezondheid van jongeren is belangrijk. Het is belangrijk om te weten hoe je kunt helpen. Het is belangrijk om te weten hoe je kunt helpen. Het is belangrijk om te weten hoe je kunt helpen.

Met de universiteit vinden we het belangrijk om te weten hoe je kunt helpen. Het is belangrijk om te weten hoe je kunt helpen. Het is belangrijk om te weten hoe je kunt helpen.

Mijn ambitie? De komende jaren Leiden in gezondheid. En dat gaat voor mij als inwoners. Bijvoorbeeld met extra maatregelen.

Praat mee Verkeersstromen

Op woensdag 26 maart ging Wietske Veltman, wethouder Economie, op pad om ondernemers te ontmoeten op drie verschillende bedrijventerreinen. Er werd sfeer geproefd, persoonlijk gesproken met ondernemers en de bedrijventerreinenprofielen werden gepresenteerd. Het plan voor een kennismakingsronde kwam vanuit Ondernemend Leiden en de gemeente, ondernemers en parkmanagers pakt de organisatie op.

In 2024 zijn de bedrijventerreinenprofielen opgesteld. Deze profielen maken duidelijk wat elk terrein uniek maakt en hoe ze samen één geheel vormen. Ze zijn de basis voor toekomstig beleid, investeringen en samenwerking tussen gemeente en ondernemers. De bedrijventerreinenprofielen kunt u vinden op www.leiden.nl/bedrijventerreinen.

Een waardevol bezoek
Voor de wethouder zijn persoonlijke ontmoetingen met ondernemers heel belangrijk. Zo krijgt zij inzicht in de kansen en uitdagingen op de bedrijventerreinen. Dit helpt bij het maken van beleid en zorgt voor een goede samenwerking tussen ondernemers en gemeente. Door samen te werken is er wederzijds vertrouwen en betrokkenheid bij gemeentelijke plannen.

De tour ging langs de terreinen Rooseveltstraat & Trekvlief, De Waard en Merenwijk. De ondernemersverenigingen presenteren de behoeften en kansen van de terreinen. Ook verkenden zij samen met de wethouder de werkkollocatie of een specifiek bedrijf. Het bezoek was een succes en zal zeker niet de laatste zijn. Het is van belang om in samenwerking met ondernemers te bouwen aan duurzame en toekomstbestendige werkplekken in Leiden. Met een werkbezoek laten de ondernemers de praktijk zien, hoe het is om in Leiden te ondernemen en wat hiervoor nodig is.

Toekomstperspectief voor ondernemers Leidse bedrijventerreinen op de kaart

Leiden zet een belangrijke stap richting duurzame en toekomstbestendige bedrijventerreinen. Voor alle acht bedrijventerreinen in Leiden heeft de gemeente in samenwerking met ondernemers, Ondernemend Leiden en Bedrijvig Leiden duidelijke profielen vastgesteld. Door deze profielen hebben ondernemers meer toekomstperspectief, wat hen kan helpen bij investeren in hun werkkollocatie. De gemeente kan gericht beleid voeren en zorgt samen met alle betrokkenen voor optimale benutting van de beschikbare ruimte. Hoe dit in de praktijk uitpakt? We spreken drie betrokken ondernemers van bedrijventerrein Amphoraweg, wethouder Economie van gemeente Leiden Wietske Veltman en manager stadsbreed van Ondernemend Leiden Arja Boon.

Bedrijventerrein Amphoraweg heeft een grootte van 3,5 hectare en huisvest 31 bedrijven waar 250 mensen werken. De bedrijven, vaak stadsoverzoekend, komen uit diverse branches zoals bouw, reparatie, mobiliteit en logistiek. Een paar van die ondernemers van de Amphoraweg zijn Sabine Boonekamp, directeur van Boonekamp Drinkengroothandel, Nico Zwetstloot, directeur van bergigbedrijf BRL, Leiden, en Angélique van der Hoogt, eigenaar van Footfix. De ondernemers hebben een sterke binding met Leiden. Ze bieden dienstverlening, werkgelegenheid, maar hebben ook maatschappelijke waarde door onder andere sponsoring van sportverenigingen. Ze vormen dus een essentiële schakel in het ecosysteem van de stad.

Lef tonen

De bedrijventerreinenprofielen zijn eind vorig jaar vastgesteld en is een van de acties uit de Ontwikkelagenda Ruimte voor Werk. Wethouder Wietske Veltman vertelt: "We willen ruimte geven aan bedrijven, zij horen bij de stad. Met de profielen kijken we hoe we de bedrijventerreinen kunnen doorontwikkelen. Er is niet veel ruimte meer en daarom moeten we keuzes maken: wat wil je op welke plek? Door focus aan te brengen streven wij er samen naar voldoende ruimte voor economie te behouden. We moeten ruimte maken voor groen in de stad, maar ook voor bedrijvigheid. Het denken stopt natuurlijk niet bij de stadsgrenzen. Binnen Economie071, de economische samenwerking in de Leidse regio, hebben we krachten gebundeld voor een regionale bedrijventerreinenstrategie. Ook werken wij samen aan een instrument om deze werkkollocaties te versterken en te ontwikkelen in de vorm van de Ruimtelijke Ontwikkelingsmaatschappij bedrijventerreinen (ROM-BL)" Aan het opstellen van de profielen ging een traject van een jaar vooraf. Er werd gesproken met honderden ondernemers, gekeken naar de kracht en de kansen. En het werd afgerond met vertegenwoordigers van ondernemers, Arja Boon: "We zelden: laten we het met elkaar doen, dat is lef tonen. Er wordt echt geluisterd naar ondernemers en dat wordt gewaardeerd. We maken een plan met elkaar, en niet over elkaar. Er zijn acht bedrijventerreinen met 700 bedrijven en 7000 medewerkers. Zij zorgen voor veel werkgelegenheid in onze stad, hebben een belangrijk aandeel in de lokale economie en dragen bij aan een vitale stad en regio. Dat behouden is goud waard."

Uitdagingen

Het bedrijventerrein aan de Amphoraweg kampt met een aantal uitdagingen: verkeersveiligheid, ruimte en elektrisch rijden. Ondernemers willen het aangrenzende Werinkterrein graag bij het bedrijventerrein trekken, maar er zijn plannen voor woningbouw. Van der Hoogt: "De verkeersveiligheid wordt een uitdaging als er woningen komen. Er rijdt hier immers al veel vrachtwagen. "Zwetstloot vult aan: "Dok elektrisch rijden is een uitdaging. Ik heb nu twee elektrische vrachtwagens, volgend jaar komen er nog vier bij. Die moest ik aanschaffen, anders kom ik de steden met een zero-emissiezone niet in." Boonekamp: "Het opladen van onze vrachtwagens is ook een uitdaging. Volgens de gemeente komt er een laadplein. Op ons terrein lukt dat niet, we hebben geen ruimte en geen stroom. Ik ben om me heen aan het kijken wat we kunnen doen, voor ons geldt: we willen niet weg uit Leiden. Onze verbinding met de stad haal je weg als je een Leids bedrijf laat verhuizen en dan creëer je juist een uitdaging in de stad. De zekerheid die we hebben gekregen dat de Amphoraweg blijft tot 2050 is fantastisch, maar door de andere vraagstukken blijft het lastig manoeuvreren: welke kant moet je op en waar ga je naartoe, hoe blijf je ondernemen?"

Door de huidige samenwerking is de gemeente zich bewust van deze vraagstukken en zijn vervolgacties uitgezet op basis van de profielen. Veltman: "Niemand zegt dat het makkelijk is. We willen ruimte blijven geven aan bedrijvigheid. De lokale economie is heel belangrijk, maar er zijn nog genoeg uitdagingen. We willen met elkaar een levendige stad en hebben door samen te werken wederzijds vertrouwen opgebouwd. De profielen zijn daarom een goed vertrekpunt."

Meer weten over de bedrijventerreinenprofielen? Kijk dan op www.leiden.nl/bedrijventerreinen

Foto's: BuroJP

Bron: Into Business

SPEERPUNT

RUIMTELIJKE ONTWIKKELING

WAT DOEN WE? OVERZICHT WERKWIJZEN

- Participant in vrijwel alle actuele projecten en opgaves met stadsbrede impact.
- Tussentijdse periodieke of incidentele overleggen met projectmanagers/opdrachtgevers van grootschalige of complexe zaken.
- Deelname in participatie-momenten, werksessies en bijeenkomsten.
- Dagelijkse praktijk: diverse activiteiten uitvoeren via lobby en inspraak binnen het ambtelijk apparaat, via het College B&W en de gemeenteraad.
- Terugkoppeling activiteiten en andere informatiestukken via Chainels, mail en app-groepen. Inhoudelijke afstemming via agendering in reguliere overleggen

 Alle activiteiten met een extra belangrijke of bijzondere opbrengst, effect en/of nieuwe werkwijze zijn benadrukt door middel van een duimpje.

Lopende projecten

- Omgevingswet + implementatie + monitoring omgevingsloket
Inbreng vanuit ondernemers voor efficiënt loket + aanvraagprocedure vergunningen
- Dossiers behartigd m.b.t. vergunningsaanvragen bij o.a. de Rooseveltstraat, Leidse Schans en De Waard
- Omgevingsvisie Leiden + omgevingsprogramma's wijken buiten binnenstad. Stadsdeel binnenstad i.s.m. Centrummanagement Leiden
- Subsidies Vitale Binnenstad
  - Park de Zwijger
  - Lammenschansdriehoek
- Vlietzone-Midden: Ruimtevrage + KV station
  - Werninkterrein/Amphoraweg
- Stationsgebied i.s.m. Centrummanagement Leiden
  - BioSciencePark / Entreegebied
- Tweede groene ring naar volgende fase in Panoramapark:
Extra afstemming over aanpalende projectenkaart als kader
  - NOVEX Zuidelijke Randstad
  - Datacenters
  - Lichtmastreclame
  - Ontsiering monumenten

Bedrijventerrein Rooseveltstraat
Foto: Jorg Rozier

Opgaves

- **Werken via nieuw kernteam 'Ruimte voor Werk'**
- **Uitvoeren Ontwikkelprogramma**
Ruimte voor Werk, met hierin:
  - Leids instrumentarium
  - Bedrijventerreinenprofielen
  - Wijkwinkelcentra profielen
  - Regionale samenwerking met Provincie en Rijk
  - In- en uitbreidingslocaties
  - Betaalbare werkruimte
  - Ruimte voor (top)sport
- Onderzoek naar de voortgang van opgestelde "ambities en wensbeelden"
  - Adviezen voor vervolg van 8 Bedrijventerreinen profielen: De Waard, Leidse Schans, Merenwijk, Stevenshof, Rooseveltstraat, Roomburg, Trekvliet, Amphoraweg
- Vaststelling, viering en uitvoering Wijkwinkelcentra profielen: Kooiplein, Luifelbaan, Wagnerplein, Diamantplein, Kopermolen, Stevensbloem
Onderzoek monitoring voortgang van "ambities en wensbeelden"
  - Adviezen voor vervolg
- **Start programma Betaalbare werkruimte**
  - Voorbereidende afstemming met projectleider voor inrichting van werksessies
  - Deelname aan 2 werksessies
  - Verslaglegging en conceptrapport gedeeld via Chainels, geagendeerd en afgestemd in bestuurlijke overleggen, reactie opgesteld en afgestemd met projectleider
- **Jaarlijkse Leidse Stadenquête**
Samen met team Economie van gemeente Leiden ervoor gezorgd dat in de vragenlijst is opgenomen: het onderwerp economie en ruimte voor werken. Hier zijn veel positieve reacties op ontvangen.

WAT DOEN WE? OVERZICHT WERKWIJZEN

- Participant in vrijwel alle actuele projecten en opgaves met stadsbrede impact.

- Tussentijdse periodieke of incidentele overleggen met projectmanagers/opdrachtgevers van grootschalige of complexe zaken.

- Deelname in participatie-momenten, werksessies en bijeenkomsten.

- Dagelijkse praktijk: diverse activiteiten uitvoeren via lobby en inspraak binnen het ambtelijk apparaat, via het College B&W en de gemeenteraad.

- Terugkoppeling activiteiten en andere informatiestukken via Channels, mail en app-groepen. Inhoudelijke afstemming via agendering in reguliere overleggen

Subspeerpunt: Energietransitie

Inrichting nieuw kernteam 'Energietransitie'

- Participant in vrijwel alle reguliere stadsbrede energieprojecten
- Participant in reguliere overleggen over netcongestie

Herijking in werkwijze Speerpunt Energietransitie

- Afstemming over energieprojecten vanuit integrale werkwijze als onderdeel van ruimtelijke ontwikkeling, economie verduurzaming/circulaire warmte, mobiliteit en wonen.
- Afstemmen en opstellen drie energietransitie projecten i.s.m. bovengenoemde afdelingen van gemeente Leiden

Afstemmen en opstellen project 1:

- Inzichtelijk maken actuele energiegebruik vraag
- Elektriciteit infrastructuur met capaciteit
- Meervoudig gebruik opwek/opslag

Afstemmen en opstellen project 2:

- Onderzoek potentie voor en/of status van;
- Energie cooperatie(s)
- Samenwerkingen wijkaanpak

Afstemmen en opstellen project 3:

- Laadinfra mobiliteit - ook als onderdeel vervolg Leids Leerjaar ZES
- Status Laadinfra bij bedrijven
- Status laadinfra bedrijventerreinen
- Status hubs / batterij EMS sturing

SPEERPUNT RUIMTELIJKE ONTWIKKELING

Subspeerpunt: Wonen

Doel: Inzicht krijgen in woningbouwopgaves i.v.m. effecten voor ondernemers, onderwijs en sport

- Quick scan gebiedskaarten opgesteld met aantal + type woningbouwopgave bij wijkwinkelcentra
- Introductie en kennismaking team wonen
- Voorbereiding voor 2 jaarlijkse bestuurlijk overleg over woningbouwmonitor update met wethouder + Team Wonen
- Opvragen en onderzoeken van actuele gebiedsplannen + investeringen openbare ruimte en sociale cohesie in wijken. Afstemming met team economie en team wonen op welke manier samen te werken in deze opgaven.

SPEERPUNT

RUIMTELIJKE ONTWIKKELING

REGIO LEIDEN

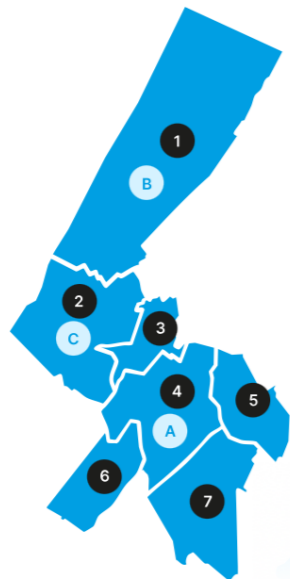
Ondernemend Leiden is partner in de regionale Leidse samenwerkingsverbanden:

- Key Region Leiden
- VNO-NCW / Bedrijfsleven Rijnland
- Regionale Investeringsagenda (RIA)

Regionale samenwerking is essentieel voor het realiseren van onze speerpunten. Om tot voortgang en oplossingen te komen, werken we zowel binnen de stad als in de regio nauw samen met gemeenten, provincie, Rijk en andere partners, op zowel operationeel als strategisch niveau.

Dit is geen ver-van-ons-bedshow, maar een kerntaak waarin wij als belangenvertegenwoordiger actief kansen benutten, zodat ondernemers en instellingen, nu en in de toekomst, kunnen floreren. Vanuit onze autonome positie maakt Ondernemend Leiden hierin het verschil, juist omdat wij denken en handelen vanuit de dagelijkse praktijk van onze leden.

- 1 Noordwijk
- 2 Katwijk
- 3 Oegstgeest
- 4 Leiden
- 5 Leiderdorp
- 6 Voorschoten
- 7 Zoeterwoude
- A Leiden Bio Science Park
- B NL Space Campus
- C Unmanned Valley

Key Region

Ondernemend Leiden is al jaren als partner aangesloten bij de samenwerkende regionale gemeenten. In Key Region Leiden zijn lopende en nieuwe programma's ingedeeld in 3 pijlers: *Ruimte & Randvoorwaarden*, *Innovatieregio* en *Toekomstbestendig Ondernemen*.

Key Region Leiden heeft alles in huis om impact te maken in Europa: sleuteltechnologieën in Life Science & Health, Space en autonome systemen (drones), sterke triple helix-samenwerkingen, aantrekkelijke gemeenten om in te wonen en te werken, een sterk ondernemersklimaat en een ecosysteem waar innovatie centraal staat.

Foto: Eelkje Colmjon

De stuurgroep van Key Region Leiden, met links: Ondernemend Leiden voorzitter Willem-Jan Zirkzee die in 2025 als secretaris is toegetreden in het dagelijks bestuur van Key Region Leiden

Herinrichting van Economie 071 naar Key Region Leiden

Ondernemend Leiden heeft als lid van de coördinatiegroep, stuurgroep en extra werkgroepen van Economie 071 intensief meegewerkt aan diens herinrichting naar Key Region Leiden.

Het betreft:

- Inrichting van de inhoudelijke programma's. Met een expliciete borging en verbinding van de lokale economie en ondernemerschap met de kennisclusters Leiden Bio Science Park (Life Science & Health), NL Space Campus (Space) en Unmanned Valley (autonome systemen).
- Inrichting van organisatie. Onder andere het mede helpen opstellen van functieprofielen en onderdeel geweest van selectieprocedures. Nadien introductie en afstemming met nieuwe functionarissen.
- Advies, sparringpartner en content leveren t.b.v. nieuwe huisstijl, nieuwe website en lanceringsevenement
- Toetreding van Ondernemend Leiden voorzitter als secretaris in het dagelijks bestuur van Key Region Leiden.

Ruimte & Randvoorwaarden Regionale bedrijventerreinenstrategie

Als deelnemer aan de stuur- en werkgroep werkt Ondernemend Leiden continu mee aan de (geactualiseerde) bedrijventerreinenstrategie, met onder meer aandacht voor:

- het onderzoeken van locaties voor daadwerkelijke bestemming als bedrijventerrein
- het intensiever inrichten en benutten van ruimte op bestaande bedrijventerreinen
- het beoordelen van transformatielocaties
- het ontwikkelen en toetsen van businesscases

Ruimte & Randvoorwaarden Ruimtelijke Ontwikkelingsmaatschappij Bedrijventerreinen (ROM-B)

De ROM-B stelt ons in staat om de economie van de Leidse regio toekomstbestendig te maken via verdichten, verduurzamen en vergroenen van de terreinen. Haalbaarheidsonderzoek maakte in 2024 duidelijk dat hiervoor volop steun en draagvlak is bij gemeenten en vertegenwoordigers van het bedrijfsleven in de Leidse regio. Vervolgens zijn de gemeenten samen met ondernemers (organisaties) verdergegaan met het verkennen van de mogelijkheden voor een dergelijke ROM-B.

Als deelnemer in stuurgroep en projectgroep heeft Ondernemend Leiden in 2025 meegewerkt in de aanjaag- en kwartiermaker fase. Dat heeft geresulteerd in;

- In kaart brengen Projectenpijplijn
- Quick-scan op 4 mogelijke locaties voor herontwikkeling
- Profiel, selectie, introductie en afstemming nieuwe kwartiermaker
- Opstellen en procesbegeleiding van Kaderbrief 2025-2029 t.b.v. additionele investering voor op-richting, organisatie en start van investeringsfonds

Innovatieregio Europatafel

Ondernemend Leiden neemt vanuit de stuurgroep en coördinatiegroep Key Region Leiden deel aan de Europatafel.

- We verkennen actief de uitbreiding van partnerschappen binnen Zuid-Holland, Nederland en Europa.
- We versterken de positionering van de regio Leiden, vanuit haar drie unieke campussen en de brede basis aan kennis en talent uit onderwijs (universiteit, hbo en mbo). Met onze kennisintensieve bedrijvigheid zijn we een aantrekkelijke partner voor strategische samenwerkingen.

Innovatieregio Kennis-as - in opbouw

- Ondernemend Leiden is aangesloten in het project 'Versterken en Verbinden Kennis- en Innovatie-as' van Key Region Leiden. Dit is een pilot van de Regionale Investeringsagenda (RIA) van Regio Holland Rijnland.
- In 2025 voorbereidingen gestart voor:
  - A. Plan van Aanpak RIA-studie kennis-as.
De studie richt zich op 4 onderzoekslijnen: één voor de regio, en één per kenniscluster.
  - B. Één grote dataset waarin we de impact van de campussen / kenniseconomie op de regionale economie beter kunnen duiden.

Toekomstbestendig Ondernemen Digitalisering

- Ondernemend Leiden is vanuit Key Region Leiden aangesloten in de landelijke Actieagenda MKB Dienstverlening.
- Vanuit het meerjarige regionale project "Laat digitalisering voor je werken" hebben honderden ondernemers via vouchers, coaching en 1-op-1 support, hulp gekregen bij het verbeteren van digitalisering in hun dienstverlening en bedrijfsvoering.
- In 2025 is door de werkgroep een vervolgprogramma opgesteld voor 2026-2028 voor vier typen ondernemers doelgroepen.

Regionale Investeringsagenda (RIA)

Ondernemend Leiden heeft eraan bijgedragen dat twee Leidse projecten zijn opgenomen in de RIA. Het betreft een meerjarige agenda. In 2025 zijn de inhoudelijke plannen hiervoor verder uitgewerkt via stadsbrede en regionale overleggen.

- Stationsgebied MIRT / Knooppunt Leiden
- ROM-B

SPEERPUNT MOBILITEIT

WAT DOEN WE? OVERZICHT WERKWIJZEN

- Participant in vrijwel alle actuele projecten en opgaves met stadsbrede impact.
- Tussentijdse periodieke of incidentele overleggen met projectmanagers/opdrachtgevers van grootschalige of complexe zaken.
- Deelname in participatie-momenten, werksessies en bijeenkomsten.
- Dagelijkse praktijk: diverse activiteiten uitvoeren via lobby en inspraak binnen het ambtelijk apparaat, via het College B&W en de gemeenteraad.
- Terugkoppeling activiteiten en andere informatiestukken via Channels, mail en app-groepen. Inhoudelijke afstemming via agendering in reguliere overleggen

 Alle activiteiten met een extra belangrijke of bijzondere opbrengst, effect en/of nieuwe werkwijze zijn benadrukt door middel van een duimpje.

Lopende projecten

- MIRT Knooppunt Leiden – regionaal
  - Leidse Ring Noord
- Herinrichting Lammenschansweg
  - Herinrichting Hoge Rijndijk
  - Park de Zwijger (bereikbaarheid)
- Spanjaardsbrug
  - Trekvlietbrug
  - Lammebrug
- Koornbrug (reguliere bereikbaarheid)
- Parkeerbeleid: diverse dossiers behartigd voor o.a. bedrijventerrein Roosevelt en onderwijsinstellingen
  - Brief met gebundelde, stadsbrede knelpunten aangeboden aan het College van B&W en de Commissie Leefbaarheid en Bereikbaarheid, met het verzoek deze te betrekken bij de evaluatie van het parkeerbeleid zone-B in 2026.
- Bereikbaarheid en laad/los problematiek diverse dossiers bedrijventerreinen
  - Leidse Schans (reguliere bereikbaarheid)
  - Sumatrabrug / Spanjaardsbrug: veiligheid en route protocol opstellen

Periodiek Overleg Leidse Mobiliteit & Bereikbaarheid

Nieuwe werkwijze met serie van drie OL werksessies, met als opbrengsten richting 2025 het inhoudelijk en organisatorisch uitwerken van:

- Drie reguliere periodieke overleggen Leidse Mobiliteit & Bereikbaarheid voor de bestuurders van Ondernemend Leiden, Bedrijvig Leiden en SHOPJA!
- Jaarbijeenkomst Leidse Mobiliteit & Bereikbaarheid voor alle bestuurders en achterban.
- Inzet/indiensttreding van een stadsbrede mobiliteitsregisseur Bedrijven vanuit de gemeente.
- Nieuwe website Leidse Mobiliteit & Bereikbaarheid met werkzaamheden en alternatieve routes, zie www.leiden.nl/werkzaamheden. Via drie reguliere overleggen samen actueel houden en zorgen/oplossingen vanuit praktijk afstemmen.
- Totaaloverzicht van participatie & inspraak trajecten op alle Leidse mobiliteit projecten en opgaves. Lopend en toekomstig.
- Serious game: volgordelijkheid en planning van Leidse mobiliteit opgaves en projecten. Een opdracht waarbij ondernemers en instellingen vanuit hun visie en ervaring de stadsbrede mobiliteitspuzzel maken. Deze opdracht is in 2025 getest en krijgt een vervolg in 2026.
- Participant in het provinciale programma Zuid-Holland Bereikbaar, gericht op afstemming over onderhoud en aanleg van regionale wegen, bruggen, tunnels en spoorverbindingen.

Ook in 2025 heeft Ondernemend Leiden intensief samengewerkt met de gemeente aan de beleidsvorming en uitvoering van grote Leidse mobiliteitsopgaven en -projecten, die vaak parallel aan elkaar liepen.

Ondernemend Leiden nam deel aan alle participatiestappen, deelde informatie met de achterban, haalde reacties op en vertaalde deze naar inbreng in de procedures. Daarnaast heeft Ondernemend Leiden meermaals ingesproken bij de Commissie Leefbaarheid en Bereikbaarheid.

In dit proces is dagelijks nauw samengewerkt met besturen, leden en achterban, evenals met stakeholders en partners zoals de provincie, VNO-NCW, TLN en reizigers- en transportorganisaties.

Binnen veel opgaven is de expertise en ervaring van Leidse ondernemers, dienstverleners, distributeurs en instellingen nadrukkelijker ingebracht en meegewogen. Ook wordt gewerkt volgens nieuwe, integrale werkwijzen, waarbij we eerder aan tafel zitten en onze inhoudelijke kennis beter benutten. Samen maken we immers de stad.

Stadsbrede mobiliteitsopgaves

- **Gebiedsontsluitingsweg 30 km/u (GOW30)**

Gebiedsontsluitingswegen zijn wegen binnen de bebouwde kom die zorgen voor de verbinding tussen wijken en hoofdwegen. In 2025 heeft de gemeente Leiden, conform landelijke richtlijnen, op een groot deel van deze wegen de maximumsnelheid verlaagd van 50 naar 30 km/u.

Ondanks onze reguliere deelname aan de adviesgroep en aanvullende inspraak bij de Commissie Leefbaarheid en Bereikbaarheid, waarin wij inhoudelijk hebben toegelicht waarom GOW30 niet in alle gevallen bijdraagt aan meer veiligheid en leefbaarheid, heeft de gemeente Leiden het beleidskader in de zomer van 2025 definitief vastgesteld.

Daarbij wordt op 83% van de wegen de maximumsnelheid verlaagd naar 30 km/u (voorheen 73%). Deze aanpassingen worden de komende jaren gefaseerd doorgevoerd. Een aantal belangrijke doorgaande wegen behouden wel een maximumsnelheid van 50 km/u om de doorstromingsfunctie te waarborgen.

- **Parkeerbeleid - zone B**

Begin 2025 is het parkeerbeleid in zone B in Leiden gewijzigd, met aanpassingen in parkeervergunningen, parkeertijden en het dubbeltjestarief. In veel wijken heeft dit een negatieve impact gehad op een groot deel van onze leden, waaronder bedrijven, onderwijsinstellingen en sportorganisaties.

Via aanvullende brieven, inspraak en lobby heeft Ondernemend Leiden haar zorgen nadrukkelijk onder de aandacht gebracht en aangedrongen op oplossingsrichtingen. Deze worden in 2026 verder meegenomen in de evaluatie van het parkeerbeleid in zone B.

- **Lammenschansweg**

In 2025 heeft de gemeente Leiden verder gewerkt aan de herinrichting van de Lammenschansweg. Daarbij is het voorbereidingsbesluit en het uitvoeringskrediet uitgewerkt en vastgesteld.

Ondernemend Leiden heeft hier actief aan bijgedragen door deelname aan de klankbord- en adviesgroep, betrokkenheid bij alle participatiestappen, het organiseren van aanvullende overleggen met projectleiders, meerdere inspraakmomenten bij de Commissie Leefbaarheid en Bereikbaarheid en het indienen van een zienswijze, ondersteund door gerichte lobby op verschillende niveaus.

Samen met de provincie, Rover en andere reizigers- en distributiepartners blijven we nauw betrokken bij de verdere uitwerking van de deelontwerpen. Het verbeteren van de veiligheid is daarbij een gedeeld uitgangspunt. Tegelijkertijd blijft het van belang dat de Lammenschansweg haar functie als essentiële doorstroomroute behoudt en dat de randvoorwaarden voor bereikbaarheid en distributie gewaarborgd blijven.

Jaarbijeenkomst Leidse Mobiliteit & Bereikbaarheid

Datum Maandag 13 oktober
Locatie IJshal de Vliet,
Marie Diebenplaats 104, Leiden
Tijd 17:30 - 20:30 uur

Aanmelden

Programma

1. Inloop en catering
2. Opening door dagvoorzitter Pauline de Wilde
3. Terugblik: wat hebben we gedaan en wat hebben we met elkaar bereikt?
  - Lancering website Leidse werkzaamheden en omleidingen
  - Mobiliteitsregisseur als aanspreekpunt
  - Overzicht van Participatiemogelijkheden
  - Opbrengsten Leids Leerjaar ZES Zero Emissie Stadslogistiek
4. Leids betoog & mobiliteit kennisquiz o.l.v. Aart van Bochove
5. In gesprek met wethouder Ashley North en Ondernemend Leiden voorzitter Willem-Jan Zirkzee
6. Ondernemers maken een voorstel op de Leidse kaart; hoe houden we de stad bereikbaar? En hoe gaan we verder werken aan de ontwikkeling van Leiden?
7. Sluiting en borrel

In 2025 heeft Ondernemend Leiden ook weer deelgenomen in de diverse participatie- en adviesgroepen van de mobiliteitsprogramma's in de Leidse binnenstad:

- **Autoluw/Knips/Groene lopers**
- **Sluiting Koornbrug en alternatieve routes**
- **Zero-emissie Stadslogistiek (ZES)**

Ondernemend Leiden heeft in samenwerking met Centrummanagement Leiden (CML), ervoor gezorgd dat de expertise en ervaring van Leidse ondernemers, dienstverleners, distributeurs en instellingen nog zorgvuldiger is ingebracht en gewogen. Deze opgaves hebben immers niet alleen impact op de bewoners, ondernemers en gebruikers van de binnenstad, maar zeer zeker ook op degenen die de binnenstad leefbaar houden met voorzieningen en dienstverleningen.

Mobiliteitsopgaves binnenstad en distributie

• **Autoluw/Knips/Groene lopers**

In 2025 startten binnen de Agenda Autoluwe Binnenstad diverse participatietrajecten over het schetsontwerp. Daarna heeft het College van B&W het Programma van Eisen voor het ontwerp vastgesteld. Dit document bevat juridische en beleidsmatige kaders voor het projectgebied en vormt, samen met het participatieverslag, de basis voor het ontwerpproces. Ook in 2025 is Ondernemend Leiden participant geweest in de diverse gebieden en fases;

- Lage Mors: Morsweg, de Rijnzichtbrug en de aansluiting op de Haagweg/Potgieterlaan worden opnieuw ingericht.
- Stadsentree. De route Stationsplein – Stationsweg – Steenstraat – Turfmarkt – Prinsessekade – Kort Rapenburg krijgt een nieuwe inrichting.
- Gangetje en de Nieuwe Rijn: het deel tussen Karnemelkbrug en Hooigracht

In 2025 is de autoluwe zone uitgebreid met de Aalmarkt, het Stadhuisplein, het gebied rond de Oude Rijn, de Hooglandse Kerkgracht en het gebied achter de Hooglandse Kerk. In dat laatste geval gaat het om de Moriaansteeg en het verlengde van de Nieuwstraat.

- **Afsluiting Koornbrug en ontwikkeling van alternatieve routes.**
(tijdelijk voor al het verkeer vanwege restauratie en permanent voor vrachtverkeer)

Eind 2024 zijn scheuren ontdekt in de Koornbrug. Naar aanleiding hiervan heeft de gemeente Leiden besloten om voorgenomen maatregelen uit de Agenda Autoluwe Binnenstad naar voren te halen.

Ondernemend Leiden nam deel aan de participatiegroep en organiseerde daarnaast aanvullende overleggen met vaste distributeurs. Dit was noodzakelijk, gezien de complexe logistieke puzzel om in dit historische, krappe en drukbezochte deel van de binnenstad werkbare alternatieve routes te ontwikkelen.

Daarbij stond centraal dat de alternatieven veilig en uitvoerbaar zijn voor alle betrokken partijen.

*Genoemde maatregelen betreffen de omgeving rond de Koornbrug (Aalmarkt, Vismarkt, Botermarkt en Nieuwe Rijn) aansluitend op de zone rond de Haarlemmerstraat. De voetgangerszone wordt doorgetrokken naar het deel van de Stille Rijn dat nu al is afgesloten met palen, maar vooral ook over de Catharinabrug naar de Aalmarkt, Mandenmakersteeg, Vismarkt, Visbrug, Hoogstraat en Nieuwe Rijn tot aan de Koornbrug.

• **Zero-emissie Stadslogistiek (ZES)**

In 2024 is het verkeersbesluit ZES vastgesteld, onder 'embargo' van het unieke Leidse Leerjaar ZES. Dit initiatief van Ondernemend Leiden en het team/de wethouder Mobiliteit bracht een kopgroep samen van binnenstadondernemers, distributeurs en ambtenaren.

Samen met convenantpartners en experts is de status van de belangrijkste inhoudelijke thema's in kaart gebracht:

- haalbaarheid
- betaalbaarheid en subsidies
- laadinfrastructuur
- alternatieven

Hiervoor zijn zes leerbijeenkomsten georganiseerd, twintig interviews afgenomen en een enquête uitgevoerd met meer dan 220 respondenten. Op basis van de uitkomsten heeft de leergroep per thema ook oplossingsrichtingen geformuleerd. Deze bevindingen zijn gedeeld met het lokale, regionale en landelijke bestuur (Rijk).

Resultaat: een verdere versoepeling en aanpassing van de ontheffingsregels voor ZES voor bestelauto's en vrachtwagens, zowel in Leiden als landelijk. Het gaat onder andere om ontheffingen vanwege:

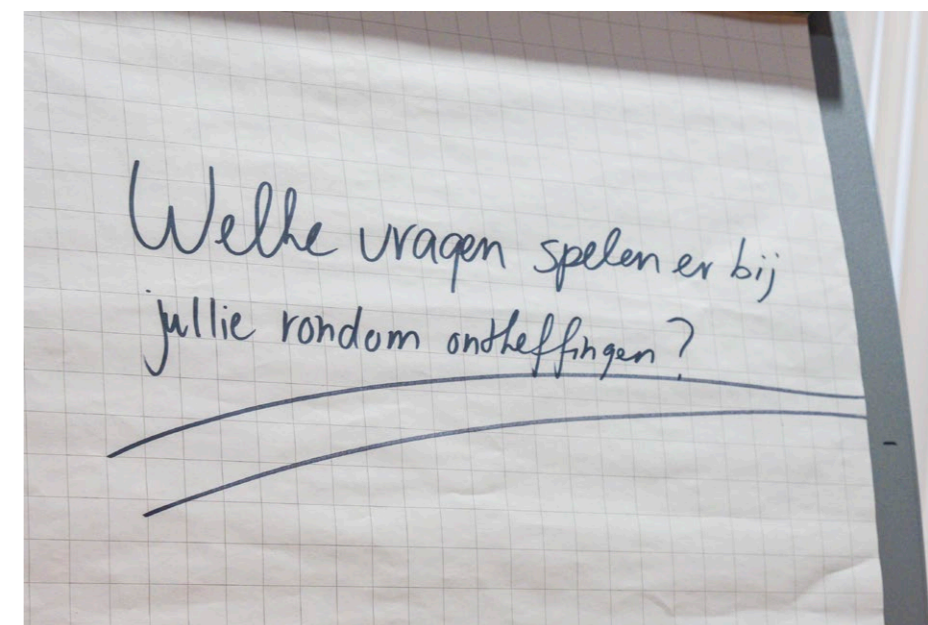
- onvoldoende laadmogelijkheden door netcongestie
- bedrijfseconomische omstandigheden
- langere levertijden van voertuigen
- het ontbreken van een emissieloze variant van een aan te schaffen voertuig
- langere afschrijvingstermijnen voor vrachtwagens (duurzame inzet)
- kosteloze verlenging van lopende ontheffingen

Totaalresultaat: gezamenlijk inzicht in de impact van de vele gelijktijdige mobiliteitsopgaven in de binnenstad, zoals ZES, autoluwbeleid (knips en groene lopers), aanpassingen aan bruggen en de staat van kades.

Daarbij is gebleken dat deze, vaak verkokerd benaderde, opgaven vanuit overheden anders worden ervaren en uitgevoerd dan vanuit de dagelijkse praktijk van ondernemers. In de praktijk sluiten ze niet altijd op elkaar aan en kunnen ze zelfs met elkaar conflicteren.

Vervolgresultaat: het gezamenlijk opstellen van een integrale visie op stadsdistributie.

De opgedane inzichten en resultaten worden in 2026 verder uitgewerkt in het vervolg van het Leids Leerjaar ZES, met als uitgangspunt blijvende publiek-private samenwerking en een integrale werkwijze.

SPEERPUNT SCHOON, HEEL EN VEILIG

👍 Voldoen aan CROW richtlijnen schoon-heel-veilig en dagelijks aanspreekpunt voor de ondernemers en ondernemersverenigingen, via parkmanagement en werkorganisatie. In centrum, wijkwinkelcentra en bedrijventerreinen.

👍 Schouwrondes met Raadsleden in alle wijkwinkelcentra en bedrijventerreinen.
>> De eerste reacties zijn positief. In 2025 voortzetting en dan ook stimuleren dat nog meer raadsleden aansluiten.

👍 Diverse dossiers m.b.t. vergunningen, correctief en groot onderhoud, bebording, veiligheid, ondermijning.

👍 Periodiek overleg met accountmanagers bij gemeente

👍 Project Ondermijning

In de campagne van 2025 werd samengewerkt met ondernemers, parkmanagers en de lokale partners zoals politie, handhavingdiensten en Platform Veilig Ondernemen Ondernemen. Via een online campagne zien mensen waar ze op moeten letten en wordt de drempel om iets te melden verlaagd. Ook werd een overleg georganiseerd en "knock-and-talk" gesprekken opgestart.

SPEERPUNT ARBEIDSMARKT EN ONDERWIJS

👍 Participant in de Human Capital agenda van gemeente Leiden en Economic Board Zuid-Holland

👍 **Parkeren:** brief opgesteld omtrent parkeerbeleid zone-B (zie ook Speerpunt Mobiliteit) Afstemming met team Mobiliteit over extra ontheffingen onderwijspersoneel

👍 Mobiliteit en bereikbaarheid projecten en opgaves: diverse dossiers m.b.t. impact onderwijs in wijken. Zie Speerpunt Mobiliteit (p. 12-15)

👍 Doorlopende leerlijnen: Verder inrichten van programma t.b.v. praktijkleren, doorlopende leerlijnen en structurele samenwerking. Talent verbinden en behouden in de stad en regio. Door nog sterkere exposure te organiseren over de aantrekkelijkheid van een leven lang leren en werken in Leiden en regio.

SPEERPUNT SPORT

👍 Initiatief + overleggen stadsbrede opgaves Onderwijs en Sport

👍 Mede opstellen met Topsport Leiden van motie "Sportief partnerschap voor talent". Hiermee wordt er onderzocht hoe een sportief en strategisch partnerschap kan bijdragen aan het aantrekken en behouden van talentvolle werknemers. **Motie aangenomen!**

SPEERPUNT PARTICIPATIE EN INSPRAAK

Stadsbreed

Op basis van het Speerpuntenplan 2024-2025 zijn een aantal nieuwe kernteams ingericht waarin Ondernemend Leiden, gemeente Leiden en partners hebben samengewerkt aan het opstarten van innovatieve programma's en projecten. Daarin werken we als publiek-private partners meer vanaf het begin met elkaar samen in alle fases en wordt de ervaring en kennis van onze leden beter verzilverd.

Stap voor stap verbeteren we hiermee het huidige systeem van participatie en inspraak.

We werken meer beleidsvormend in plaats van beleidsvolgend. Het voordeel is tweeledig;

- Vergroten van structurele en efficiënte oplossingen.
- Verminderen van steeds terugkerende problemen, onbegrip en mismatches.

In 2025 zijn de programma's en projecten verder uitgewerkt en concrete doelen bereikt in:

Kernteam Ruimte voor Werk

- Bedrijventerreinenprofielen: ambities en wensbeelden uitwerken.
- Monitoring status voortgang
- Wijkwinkelcentraprofielen: ambities en wensbeelden uitwerken.
- Monitoring status voortgang
- Fonds betaalbare werkruimte: twee werksessies. Inzicht dat het niet alleen gaat om een fonds, maar ook om zoekfuncties en snelle herbestemming van gezamenlijke vastgoed locaties en portefeuilles.
- ROM-B: meegewerkt in projecten kwartiermaker fase. Mede opstellen van kaderbrief.

Kernteam Energietransitie

- In kaart brengen van drie prioritaire energietransitieprojecten – zie blz 9
- Parallel werken met team Netcongestie
- Uitgangspunt is integrale werkwijze waarin we met betrokken stakeholders tegelijkertijd aan oplossingen werken vanuit de samenhang met ruimte, verduurzaming, circulariteit, mobiliteit ed..

Kernteam Mobiliteit

- Twee Periodieke Overleggen Leidse Mobiliteit voor bestuurders.
  - Samen actualiseren van bereikbaarheidwebsite
  - Overzicht lopende opgaves/projecten en participatiewijzen
  - Regie op stadsbrede opgaves en actualiteiten
- Jaarbijeenkomst Leidse Mobiliteit voor alle leden
  - Terugblik op gezamenlijke resultaten
  - Lezing van trendwatcher
  - Nieuw serious game waarin leden meedenken over planning en volgordelijkheid
- Leids Leerjaar ZES: Enige leerjaar in Nederland, met als uniek resultaat: aanpassing van landelijke ontheffingen waarmee opgave meer haalbaar en werkbaar wordt voor veel ondernemers.
- Initiatief voor gezamenlijk opstellen van Integrale Visie Stadsdistributie.

Foto: John Brussel

12:12

Foto: Henk Solingen

Foto: BuroJP

Regionaal

In 2024 en 2025 heeft Ondernemend Leiden met de inzet vanuit bestuur en werkorganisatie, stevig geïnvesteerd in de herinrichting van Economie 071 naar Key Region Leiden. Daarmee zijn onze speerpunten stevig gepositioneerd en geprioriteerd in het regionale speelveld. In 2026 vervolgen we ons inhoudelijke partnerschap binnen de programma's:

- Ruimte & Randvoorwaarden: Bedrijventerreinstrategie, ROM-B, Energietransitie
- Toekomstbestendig Ondernemen: Digitalisering, Innovatie, Verbinding clusters & MKB
- Innovatieregio: Verbinding onderwijs, clusters, MKB. Database partners.
- Regionale Investeringsagenda (RIA): Impuls voor MIRT Knooppunt Leiden + ROM-B
- Europatafel: Positionering Leidse regio (Key Region Leiden) Region als Europese accelerator

Burger aan het woord

In 2025 heeft Ondernemend Leiden meermaals ingesproken j diverse commissies, en daarnaast met de commissie en griffie gewerkt aan het verbeteren van:

- Verlenging van spreektijd. 3 of 5 minuten is zeer beperkt. Burgers en ondernemers moeten in staat gesteld worden om voldoende gehoord te worden en hun visie/kennis te delen. Zeker in complexe zaken.
- Werkwijze waarbij de commissie in een serie hun vragen aan insprekers voorlegt, de inspreker dat moet onthouden, en vervolgens in een serie moet beantwoorden. Het 1 op 1 behandelen is behapbaarder voor de inspreker en brengt een betere interactie op gang.

Communicatie

In 2025 heeft Ondernemend Leiden gewerkt aan het verbeteren van de communicatie.

Interne communicatie:

- Er is een onderzoek gedaan om over te stappen van het huidige interne informatiesysteem Chainels naar een gedeelde Sharepoint omgeving. Deze overgang zal in 2026 plaatsvinden.

Externe communicatie:

- LinkedIn: In 2025 is de frequentie, kwaliteit en respons van posts sterk verbeterd. In 2026 willen we ook het bereik in gerichte doelgroepen vergroten.
- Lokale media: In 2025 is meer content aangeleverd bij de lokale media. Ook in samenwerking met gemeente en partners. Daadwerkelijke plaatsing is echter niet consistent.

Ambities in 2026 en verder:

- Opstellen van een Ondernemend Leiden nieuwsbrief
- LinkedIn; vergroten van gericht bereik in intern en extern netwerk. Vergroten van exposure over werkzaamheden en (tussentijdse) resultaten. Beter benutten en aansluiten bij LinkedIn partners
- Lokale media: Vergroten van plaatsing aangeleverde content. Sneller en beter content aanleveren over actuele speerpunten, voortgang en resultaten. Meer positionering van bestuur, management en leden

Ondernemend Leiden laat een ander geluid klinken

LEIDEN - Wanneer Ondernemend Leiden het woord neemt, schuift een andere werkelijkheid de raadszaal in. Te midden van een avond vol pleidooien voor 30 km/u klinkt de inzet van Arja Boon bijna dwars: "We zijn voorstander om vooral de doorstroomaders en de doorgaande wegen 50 te houden. Het belangrijkste argument daarvoor is eigenlijk om de verkeersveiligheid te vergroten." Het beleid moet volgens haar oog hebben voor het ontbreken van goede scheiding met fietsers en voetgangers (Foto: RvW). ●

Economie

+ Ondernemend Leiden meldt zich in het verzet tegen het parkeerbeleid en vraagt gemeente om meer maatwerkoverleg. 'Voor veel bedrijven kan het de druppel zijn'

Binnert Glastra

[Luisteren](#)

[Delen](#)

16-12-25, 08:00

Highlights

- **Uitvoeren nieuwe versie Handreiking Samenwerken aan de stad - Participatie ladder Leiden**
- **Operationeel Kernteam Ruimte voor Werk**
- **Operationeel Kernteam Energietransitie bedrijven**
- **Uitvoeren Ontwikkelagenda Ruimte voor Werk, Bedrijventerreinenprofielen en Wijkwinkelcentraprofielen**
- **Werkwijze als convenantpartner in opgave Zero Emissie Stadsdistributie + initiatiefnemer Leids Leerjaar ZES**
- **Periodieke Overleggen Leidse Mobiliteit & Bereikbaarheid: vier nieuwe op-maat dienstverleningen vanuit gemeente en Provincie**
- **Bijdrage en opbrengsten in nieuwe organisatie naar Key Region Leiden**

 Algemene doelstelling nieuwe werkwijzen: Minder inzet en tijd kwijt aan terugkerende issues, onbegrip of met verkeerden aan tafel zitten. Taken en opgaves sneller bij de juiste partijen neerleggen.

 Meer beleidsvormend gewerkt: lijn gelegd met ambtelijke opdrachtgevers, afdelingsmanagers en coördinatoren. Niet meer afwachten op beleid en daarop reageren.

Resultaten nieuw Speerpuntenplan en nieuwe werkwijzen

Visie: Beleid meer vanaf het startpunt samen met de gemeente opstellen (van beleidsvolgend naar meer beleidsvormend).

N.a.v. samenwerking gemeente:

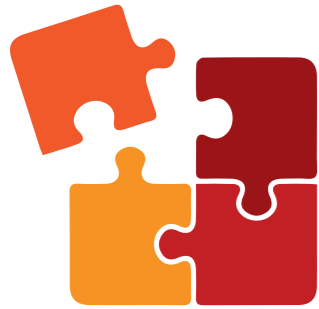
- Ontwikkelagenda Ruimte voor Werk uitgevoerd om verder te werken aan functiemenging, spreiding- en schuifruimte, en richtlijnen voor haalbare en betaalbare werkruimte.
- Lopende pilot matchmakingstool die structureel moet worden
- Sterkere rol in regionale samenwerkingen
- Verdere inrichting Regionale
- Ontwikkelingsmaatschappij Bedrijventerreinen (ROM-B)
  - Uitvoering ROM-B in Regionale Investeringsagenda (RIA)

Vernieuwde werkwijze:

- Samenwerken in Leids Leerjaar ZES
- In dit leerjaar werden de verschillende onderdelen van de zero-emissie stadslogistiek onderzocht op haalbaarheid, werkbaarheid en betaalbaarheid.
- Er is een adviesrapport opgesteld met conclusies, adviezen en oplossingsrichtingen. Daarnaast zijn er landelijke aanpassingen in beleid en ontheffingen bereikt en er zijn landelijke aanpassingen in beleid en ontheffingen bereikt
- In 2026 krijgt het Leids Leerjaar ZES vervolg met het verder uitwerken van oplossingsrichtingen.

Regionale vertegenwoordiging:

- Uitvoeren geüpdatete Bedrijventerreinenstrategie regio Leiden en verdere inrichtingsvraagstukken in de ROM-B. Inclusief quick-scan voor de inrichting van de projectenpijplijn en het profiel en portefeuille van de kwartiermaker.
- Bijgedragen aan het opstellen van profiel en selectieprocedure voor interim-manager en nieuwe directeur van Key Region Leiden.
- Intensief meegedacht en input geleverd aan de herijking van Economie 071 als organisatie en aan de Leidse strategische koers.
- Door expliciete en continue inbreng staan niet Life Science & Health, Space en autonome systemen centraal in het opgestelde DNA profiel van de regio, maar juist ook de lokale, verzorgende economie.

SPEERPUNT

INTEGRAAL EN TOEKOMSTBESTENDIG WERKEN

Op basis van de succesvolle resultaten die Ondernemend Leiden heeft bereikt met meer integraal en toekomstbestendig werken, is een vervolgplan voor 2026-2027 opgesteld.

In deze werkwijze is het ook de ambitie om meer in beelden/visuals te werken en minder in (lange) teksten

Op basis van de twee visuals hieronder, zal in 2026 een pilot starten. Daarin is het de ambitie om onze Speerpunten verder uit te werken vanuit integrale werkwijze en gebiedskaders.

Integraal en toekomstbestendig werken

Als autonoom stadsbreed collectief hét speelveld creëren om stakeholders integraal te laten samenwerken aan urgente opgaves en concrete oplossingen.

Volgende stap
Als collectief een structurele en gelijktijdige samenwerking inrichten met aanpalende professionals/afdelingen:

- Gemeente Leiden, o.a.
  - Ruimtelijke Ordening
  - Stedenbouw
  - Grond- en Vastgoed
  - Mobiliteit
  - Onderwijs & sport
  - Wonen
- Key Region Leiden
- Holland Rijnland
- Provincie / Rijk
- Innovatieplatforms

Gewenste werkwijze richting 2026 en verder

Integraal werken

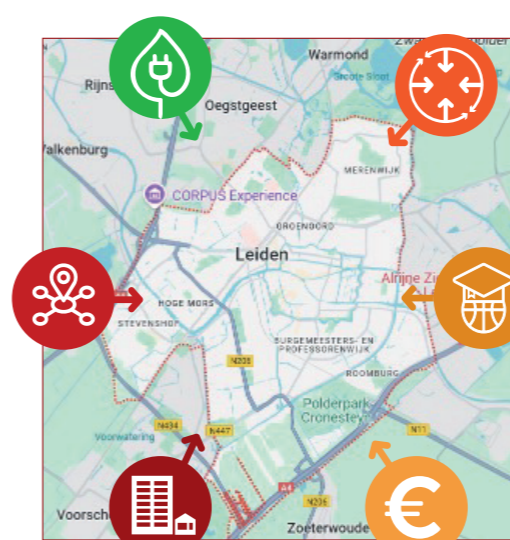

Integraliteit → Betrokkenheid → Haalbaarheid → Volgordelijkheid

Integraal en toekomstbestendig werken

Integrale gebiedsvisie (gebieden, stad, regio)

Integraal en horizontaal

Deze vijf urgente thema's raken en overlappen elkaar:

- **Ruimtelijke ontwikkeling**
  - Nieuwe ruimte zoeken, vinden, aanwijzen, bestemmen.
  - Bestaande ruimte beschermen en optimaliseren.
- **Energietransitie en verduurzaming**
  - Netcongestie, Onderstations, transformatorkasten, leidingen
  - Laadinfra: Snellaadvoorzieningen en gewone laadvoorzieningen (ruimte).
  - PV-installaties, groene daken, wateropvang.
  - Energie coöperatie(s)
- **Mobiliteit**
  - Bereikbaarheid normaal en bij calamiteiten.
  - Duurzaam en frequent OV.
  - Haalbaarheid en volgtijdelijkheid van projecten en opgaves.
  - Stadsbrede verbanden en effecten tussen verschillende mobiliteit opgaves en projecten
- **Onderwijs & sport**
  - Onderwijs & Sport: faciliteren ruimteverraag & verbeteren match op doelgroepen en locaties.
  - Onderwijs: doorlopende Leidse leerlijnen vanuit basis + middelbaar + voortgezet onderwijs
- **Woningbouw**
  - Inzicht in actuele woningbouw en woondeals.
  - Impact op wegennet, parkeren en bereikbaarheid ondernemers.
  - Bijbehorende randvoorwaarden in harde- en sociale infra en de openbare ruimte
  - Balans tussen wonen, werken, leren en recreëren
- **Benodigde investeringen voor 1 t/m 4 (incl. ROM-B)**
  - Opstellen van een concrete:
    - Investeringsagenda
    - Investeringsprogramma
    - Investeringsportefeuille met exacte businesscases

15

23

WILLEM-JAN ZIRKZEE
 Voorzitter

“Als onafhankelijke belangenbehartiger brengen wij ondernemers, gemeente en regio samen om keuzes te maken die écht werken in de praktijk. Juist vanuit die gezamenlijke koers houden we Leiden economisch vitaal, bereikbaar en met voldoende ruimte om te ondernemen.”

JAN WALTER
 Penningmeester

“Alleen door samen te werken kunnen we de collectieve belangen van ondernemers en de andere stadspartners het beste dienen.”

RAYMOND KERKVLIT
 Secretaris & bestuurder BV Leiden

“Ongelofelijk met hoe weinig geld en middelen er zoveel bereikt wordt voor de ondernemers in de stad.”

DAGELIJKS BESTUUR

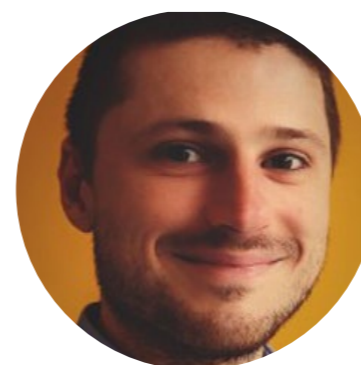
ANNICK DEZITTER
 Bestuurder voortgezet onderwijs

“Ondernemers, onderwijs en overheid vormen een krachtige Leidse driehoek: de plek waar kennis, ervaring, innovatie en daadkracht samenkomen, waar ruimte voor vooruitgang de motor is voor een sterke en toekomstbestendige samenleving”

MARTIN VAN RIJN
 Voorzitter Bedrijvig Leiden

“Zonder ruimte voor bedrijvigheid geen banen, geen verduurzaming en geen economisch gezonde stad. Daarom zet Bedrijvig Leiden zich binnen Ondernemend Leiden met urgentie in voor behoud en groei van bedrijventerreinen.”

JAN ZENDER
 Bestuurder Ondernemersvereniging Bio Science Park

“Het Leiden Bio Science Park is sterk verbonden aan het bredere Leidse ondernemende ecosysteem, het is dus zeer waardevol om samen met en voor elkaar te werken.”

DENNIS TUIN
Voorzitter Hoteloverleg

“Samenwerken met ondernemers en overheid. ik vertaal dat door ‘mee te doen’, ongevraagd te ‘helpen’ en te ‘geven’. Wie goed doet, wie goed ontmoet!”

BOB VEGTER
Bestuurder Topsport Leiden

“Wie investeert in (top)sport, investeert in Leiden. (Top) sport en bedrijfsleven versterken elkaar: het zorgt voor inspiratie, talentontwikkeling en verbinding, en levert tegelijkertijd aantoonbare maatschappelijke én economische waarde op voor onze stad.”

ALEXANDER GEERTSEMA
Bestuurder Centrummanagement Leiden (CML)

“De samenwerking van Ondernemend Leiden en het Centrummanagement draagt bij aan een nog beter ondernemersklimaat in ons geweldige Leiden.”

WIM VAN ZWET
Bestuurder Ondernemersfonds Leiden (OFL)

“Door regelmatig overleg en goede samenwerking tussen de betrokken partijen hebben we veel meer kunnen bereiken met de beperkt beschikbare middelen.”

PETER GORGONI
Voorzitter SHOPJA!

“SHOPJA!, het initiatief van Ondernemend Leiden om wijkwinkelcentra te laten samenwerken: zo hebben we deze gebieden versterkt en blijven we ons inzetten om ze op de kaart te houden in Leiden. Ze zijn immers het kloppende hart van hun wijk!”

BASTIAAN DE ROO
Bestuurder Universiteit Leiden

“Als constructieve gesprekspartner vormt Ondernemend Leiden een essentiële brug tussen kennis en lokaal ondernemerschap. Door samen te bouwen aan bereikbaarheid en leefbaarheid, krijgen talent en innovatie optimaal de ruimte.”

ARJA BOON
 Manager Stadsbreed
 arja@ondernemendleiden.nl

JIMMY VAN DER LEEDEN
 Medewerker Strategie en Projecten
 communicatie@ondernemendleiden.nl

NOA MULDER
 Stagiair Ruimte voor Werk
 – Wijkwinkelcentraprofielen

MARNIX ZWART
 Parkmanager Merenwijk en Meerburg/Roomburg /
 contactpersoon Bedrijventerreinenstrategie
 m.zwart@bedrijfsadvies.nu

BART VAN DOORN
 Parkmanager Stevenshof, De Waard, Rooseveltstraat;
 Trekvliet en Lammenschans Driehoek
 bvdoorn@parktrust.nl

FREEK SCHENK
 Stagiair Ruimte voor Werk
 – Bedrijventerreinenprofielen

GEMEENTE LEIDEN

REGIO HOLLAND RIJNLAND

VNO-NCW WEST

KEY REGION LEIDEN

SCIENCE FOR LIFE

BEDRIJFSLEVEN RIJNLAND

ondernemendleiden.nl
communicatie@ondernemendleiden.nl